

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

2 Quid restituere teneatur, qui aliquem abstrahit à religione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

tum ponimus tum peccare; negamus tamen contra iustitiam peccare, quia tertio non inferit iniuriam, cum consilium eius non sit de damno alicuius tertij: ipsi verò Caio, quem mouit ad peccandum, non facit iniuriam: nam sibi Caius imputare debet, quod consilium tertij admittat sponte sua, cum alioqui malum consilium respicere teneatur, cum libere possit. Item quia si quis Titij consilio suam propriam domum combussit, vel bona sua dissipauit, sibi imputare debet, quod malum Titij consilium fuerit secutus. Si roges, quid si Titius induxit Caium ad peccatum, & nondum Caius peccatum admisit, est tamen paratus admittere? Tunc ne Titius tenebitur illum monere ne committat peccatum? Respondetur, lege iustitiæ non teneri, quia consilium nullam vim inferit alteri, Caius enim semper remanet liber ad consilium sequendum, vel relinquendum.

Ad argumentum verò oppositæ opinionis respondetur, obligationem restituendi non nasci ex grauitate peccati, vel damni inde secuti, sed ex hoc, quod est peccatum contra iustitiam commissum, item ex hoc, quod damnum in altero sequitur contra iustitiam. Vnde fatemur, maius esse peccatum, si quis suadeat alicui peturium, vel blasphemiam contra Deum, quam si furetur illi aliquid ex bonis eius, vel quam si suadeat ei, vt furetur, sed quia furtum est contra iustitiam, inducit obligationem restituendi, peturium verò, & blasphemiam non sunt contra iustitiam peccata, sed contra religionem, & peccata in Deo debitam. Item fatemur, maius detrimentum, & damnum pati eum, qui peccat mortaliter, quia amittit gratiam Dei, quod est malum damnnum, quam amissio cuiuscunque boni temporalis; sed quia amissio boni temporalis furtu inducitur, damnum est contra iustitiam illatum, habet annexam obligationem restituendi. Sed cum Caius consilio Titij lethaliter peccat, & Dei gratiam amittit, recipit maius quidem damnum, sed non contra iustitiam, quia sciens, ac volens Titij suadum, & consilium admittit, ac sequitur, cui poterat repugnare, ac contradicere.

Secundo quaeritur, An saltem Titius male Caio suadens, teneatur ratione correctionis fraternæ eum monere ne peccet, licet ratione iustitiæ non teneatur? Respondeo: In hoc Sotus, Siluester, & Ledesma supra citati negare non possunt, Titium ad id teneri, quia correctionis fraternæ præceptum est lex charitatis perueniens ad omnes; quare consequenter Titius, qui male suadet, teneatur lege charitatis eum monere ne peccet; quod si monitus nolit resistere, ad nihil amplius teneatur Titius. Item si nulla esset spes emendationis in Caio, Titius adhuc non teneretur monere, quia inanis esset correctio. Solum igitur cum Soto, Siluestro, Nauarro, & Ledesma asserimus, ex lege iustitiæ non esse obligationem ad hanc correctionem faciendam, nisi quis habeat ex officio sibi iniuncto hanc obligationem. Ex lege tamen charitatis obligatio est admonendi, & corrigendi, & retractandi malum consilium, & suasionem.

Tertio quaeritur, An si Titius suadeat Caio, vt peccet, v. g. piteando, vel blasphemando Deum, teneatur ad restitutionem Caio faciendam, si huiusmodi malum consilium dederit ex odio, vel alio malo affectu contra Caium? In hac re Sotus, Durandus, Paludanus, Gabriel, & alij supra citati similiter docent, ad id obligari Titium, tum quia malo animo consilium dedit, tum quia detrimentum inferit Caio in rebus spiritualibus.

At verò Siluester, Sotus, & Ledesma loco supra citato aiunt, ex neutro capite supra dicto ad id teneri, non quidem ex ea parte, quia malum consilium dedit: nam in consulendo contra iustitiam non peccauit, vt diximus. Non ex eo item capite, quod malo animo consilium dedit, quia odium, vel prauus animi affectus in Titio contra Caium, non est peccatum contra iustitiam, sed contra charitatem. Denique, odium, vel prauus animi affectus non inducit obligationem restituendi, nisi peccatum sequatur contra iustitiam. Iudex enim, qui ex officio secundum ius, &

leges reum condemnat ad mortem, prauo tamen affectu nimirum odij, iræ, vel vindictæ, peccat quidem contra charitatem ex prauo animi affectu, quia tamen contra iustitiam reum non condemnat, sed potius secundum leges, ad nullam obligationem tenetur.

Quid restituere teneatur, qui aliquem abstrahit à Religione.

CAPVT II.

HOc loco solent Auctores inquirere, An qui auocat quempiam à Religione, restituere teneatur? Nam ingressus in Religionem, vel in Religione progressus inter bona spiritualia numeratur; quare auertere aliquem à Religionis ingressu, vel progressu, est detrimentum ei inferre in bonis spiritualibus.

In hac re sunt duæ opiniones; Prima asserentium, eum, qui auerit à proposito, vel ab ingressu in Religionem, vel à Religione semel suscepta, teneri ad restitutionem, nimirum si abstrahit à Religione Religiosum professum, obligari ad eum reducendum, vel ad alium æquè vtilem Religioni inducendum, vel si non potest alium, teneri ad seipsum tradendum Religioni, vel saltem ad reparanda damna, quæcunque fuerint Religioni inde secuta. Si verò solum auerit alium à proposito Religionis, siue ingressu in Religionem, siue in Nouitiatum, non obligari ad restituendum aliquid Religioni, sed ei, cui malum consilium dedit, ita vt teneatur suadere ei ingressum in Religionem. Sic Sotus, Richardus, Paludanus, Gabriel, Adrianus supra citati, & sic communiter Summistæ, B. Antoninus, Angelus in verb. Religio num. 73. Tabienfis, Monaldus, Pifana, Siluester verb. Constitutio 3. quest. 1. Nauar. cap. 12. num. 44. Et probant, quia qui profectum à Religione abstrahit, damnum intulit Religioni, cum Religiosus professus Religioni sit utilis. Item per professionem Religio ius habet in Religiosum professum, ita vt, & ipse, & omnes personales eius operæ, industria, & labores, ac cætera bona transeant in ius, ac Dominium Religionis. Ergo qui professum abstrahit à Religione, tenetur hæc omnia damna Religioni restituere. Quando verò quis nondum Religionem est ingressus, tunc non est obligatio restituendi ei aliquid, sed solum suadendi oppositum. Et inter prædictos Auctores aliqui eorum docent, retrahentem alium à Religione, obligari, si eum non potest restituere, vel alium æquè idoneum, vel seipsum offerre Religioni; vt Richardus, Paludanus, Antoninus, Angelus. Alij verò aiunt ad id minimè obligari. Sic Maior, Nauar. Alij nihil de hoc meminerunt, vt Sotus, Gabriel.

Alteræ opinio ait, non obligari ad restituendum aliquid siue Religioni, siue ei, qui à Religione abducitur, nisi id factum sit, vel vi, vel metu, vel dolo, vel mendacio: nam tunc existit obligatio tollendi vim, vel fraudem, vel mendacium, & ad nihil aliud præterea. Ita Sotus, Ledesma locis supra citatis. Et probant, quia huiusmodi peccatum non est contra iustitiam: nam etiam si professus sit Religionem, per professionem non est Religiosus, vt sit eius possessio, sicut seruus est possessio Domini. Vnde seruus furari, est verò, & propriè peccatum contra iustitiam, non tamen Religiosum professum à Religione abducere. Item Religio in professum ius duntaxat habet ratione voti emissi, non autem ex iustitia: Ergo sicut professus se subtrahens Religioni, solum peccat contra votum, non tamen contra iustitiam: sic qui inducit professum, vt Religionem dimittat, agit contra votum, non tamen contra iustitiam.

In hac re, Primo conuenit inter omnes, vt si quis auerit alium à proposito, vel ingressu Religionis absque vilo dolo, nimirum quia bona fide, & animo auerit, inonendo, vel eum esse ad Religionem ineptum, aut Religionem ei non esse commodam, ex huiusmodi consilio non oritur obligatio restituendi aliquid: cum restituito fieri de-

beat,

beat, vel ratione rei acceptæ, vel ratione iniuste acceptio- nis: quorum neutrum hic locum habet. Deinde illud cer- tum est apud omnes, eum, qui auertit alium à Religione fraude, mendacijs, vel vi, vel metu, esse obligatum ad hæc tollenda, quia sunt contra iustitiam, & qui que est in liber- tate ponendus, vt faciat libere, quod sibi placuerit. Tertio, constat etiam inter omnes, eum, qui auertit alium à Reli- gione, obligari ex vi præcepti correctionis ad eum redu- cendum in pristinum statum: nam cum peccatum sit con- tra charitatem, & contra votum ad obedientiam Religio- nis, si alius est Religionem professus, sequitur, vt vi frater- næ correctionis teneatur auertens suis consilijs, inducere alium ad correctionem, & penitentiam.

Tota igitur difficultas consistit in hoc, an v. g. Titius Caium professum suo consilio à Religione abducens, teneatur lege iustitiæ cum reducere, aut si non potest, alium substituere æquè commodum Religioni, & consequenter teneatur restituere quicquid emolumentum Religio capie- bat ex Religioso professo. Exempli gratia, si erat alicuius cathedræ professor, vnde Religio stipendium percipiebat, item si bona aliqua iure hereditaria successione Religio- ni essent obueniura. In quo supra posite opiniones sunt contrariæ. Nam prima opinio huic fundamento innititur, quod professi operæ, industriæ, & labores persona- les transeunt in Religionem, ita vt connumerari debeant in bonis ipsius Religionis. Secunda opinio innititur alteri fundamento, quod per professionem Religiosus non fit possessio, siue seruus Religionis, sed solum fit persona vi voti solemniter emissi, consecrata Deo, & Religionis in- iunctis: at votum non est actus iustitiæ, sed Religionis, ergo solum peccatum est contra votum, & Religionem, non contra iustitiam, retrahere Religiosum, etiam profes- sum à Religione.

Huius rei difficultas consistit in his, quæ sequuntur. Primo, an v. g. Titius impediens suo consilio, vel retrahens Caium vi, metu, fraude, vel mendacijs, teneatur aliquid restituere Religioni, cui fuerat Caius utilis futurus, si in eam fuisset ingressus. Secundo, an Titius retrahens Caium iam nouitium in certa Religione existentem, restituere aliquid teneatur Caio, & Religioni. Tertio, quid sit di- cendum, si Titius retrahat Caium alioqui ingressurum Reli- gionem, vel iam nouitium admissum, odio, & malo ani- mo, in Religionem. Quarto, & vltimo: An Titius retrahens Caium iam professum in Religione, teneatur restituere Reli- gioni omni emolumenta, quæ alioqui Religioni proueni- rent ex Caio professo, nimirum bona, vel iure hereditario, vel ex donatione facta Caio, vel ex opere, labore, & in- dustria Caij obueniura Religioni.

Ad hæc omnia dicendum est Primo, quicquid alicui ex dictis Auctoribus visum sit, si Titius, siue ingressurum Caium, siue nouitium, siue professum à Religione abducatur: nõ obligatur, vel alium substituere, vel seipsum Religioni tradere, vt recte aiunt Sotus, Ledesma, Nauarrus, & Maior: nulla enim est ratio ad id faciendum cogens. Secundo, Titius so- lum consilijs, vel precibus impediens Caium alioqui ingres- surum, non obligatur aliquid restituere, vel Caio, vel Reli- gioni. Non Caio, quia licet malum consilium dederit, non peccauit contra iustitiam, quia scienti, ac volenti non fit ini- uria: non Religioni, quia Religio nondum ius acquisierat in Caium: & hoc dicimus, etiam si Caius futurus esset vtilis Religioni, & multa ei donaturus, quia totum hoc fuerat facturus Caius liberaliter: sed qui solis precibus impedit, ne quis alteri donet aliquid, non tenetur restitutioni: non enim peccat contra iustitiam Titius, si verbis solis, & preci- bus impediatur, ne Caius ex testamento tibi aliquid relin- quat, vel tibi elemosinam donet, vel te ad beneficium Ec- clesiasticum præferat, vel per suffragium eligat, vel ne tibi beneficium Ecclesiasticum conferat.

Tertio, quicquid dicant Scotus, Adrianus, & Gabriel, Titius retrahens Caium alioqui ingressurum, & futurum vtilem Religioni, nihil tenetur restituere Religioni, si solis precibus retrahit, quamuis odio, & malo animo affectus

in Religionem, quia huiusmodi prauis animi affectus non inducit, vt diximus, obligationem restituendi, cum non sit peccatum contra iustitiam.

Quarto, quæ hæctenus diximus, eadem dicenda sunt, si Titius retrahat Caium iam in Nouitiatu Religioni existentem, quia Religio in Nouitium ius acquisitum non habet. Quinto, Titius vi, metu, fraude, vel mendacio retra- hens Caium, vel nouitium, vel ingressurum, non solum teneatur vim, metum, vel fraudem auferre, sed etiam teneatur restituere Religioni emolumenta, quæ alioqui erant ex Caio percipiura. Ratio huius est, quia quamuis Religio nullum ius in personam Caij acquisierit: est tamen pec- catum contra iustitiam per vim, metum, iradem, vel men- dacium impedire, ne acquirat: sicut contra iustitiam est, si tu vi, vel fraude impediatur, ne mihi Titius elemosinam det, vel ex testamento legatum relinquat, & ex iustitia tene- ris mihi rescarcire damnum. Postremo, Titius retrahens Caium professum à Religione, restituere tenetur Religio- ni commoda ex eo alioqui prouentura, siue retrahat vi, vel metu, vel fraude, siue solis verbis, & precibus, & in hoc contrahimus Soto, & Ledesma. Ratio est, quia Reli- gionem vi factæ professionis ius habet in Religiosum profes- sum, & vi eisdem professionis omnia opera, industria, & labor Religiosi professi transit ad Religionem, & legibus Ecclesiasticis constitutum est, vt bona profitentium transi- rent in Monasterium, nisi Religionis constitutionibus aliud fuerit decretum, & quicquid acquirit professus, est ipsius Religionis: ergo contra iustitiam est, si eiusmodi emolu- menta Religionis auferantur siue vi, siue alio quocunque modo, aut casibus.

Dices, Professus non est possessio, aut seruus religio- nis, ergo qui auertit religioni professum, non est sicut qui auertit seruum Domino. Respondetur, religiosus non esse seruus religionis, nec ius, quod in eos religio acqui- situm, est ius, quod Aristoteles herile appellauit. Ceterum constitutoibus Ecclesiasticis sancitum est, vt quicquid acquirit religiosus professus, sit ipsius religionis, & ita eisdem legibus, opera, industria, & labor religiosi, facta sunt bona ipsius religionis. Rursum dices: Quicquid iuris religio acquisit, solum est ratione voti solemniter emissi, sed votum non est actus iustitiæ, ergo Titium inde retrahens, solum agit contra votum. Respondet, ar- gumentum solum concludere, religiosum per profes- sionem, non fieri seruum, aut possessionem religionis: Sed nihilominus præter possessionem, qua persona consecra- tur religiosè Deo, esse etiam leges Ecclesiasticas, quæ bona profitentium quæcunque sunt illa, applicat ipsi religio- ni, & ita vi huiusmodi legum emolumenta professorum connumerantur inter bona religionis: qua facta applica- tione contra iustitiam agit, qui aliquid ex his bonis admi- nit religioni. Et confirmatur, quia ipsemet professus reli- giosus si à religione deficiat, quicquid lucratur, teneatur religioni restituere, præter ea, quæ quotidiano eius victui luenit necessaria. Et ratio est ea lex Ecclesiastica, quæ constituit, vt quicquid acquirit religiosus, religioni acquirat.

Quæ dicta hæctenus sunt, ea etiam intelligi debent de quocunque retrahente alium alioqui ingressurum in nostram Societatem, vel nouitium existentem, & de quocunque re- trahente alium, qui in Societate post peractum legumum probationis tempus sua vota simplicitate emisit, iuxta constitutiones ipsius Societatis; quia licet huiusmodi vota non sint solemnia, per ea tamen iuxta literas Apostolicas Societas ius acquisitum in eos, qui huiusmodi vota emis- erunt. Quod si dicas: Non quicquid talis religiosus acqui- rit, est ipsius Societatis, cum adhuc possit aliqua bona reti- nere, retinendo eorum bonorum Dominium; secundum constitutiones ipsius Societatis. Respondetur, hoc nihil re- ferre, si possit aliqua bona retinere, cum id constitutiones permittant; satis est, vt ea quæ religiosus Societatis acqui- rit post emissã, vt diximus, ita vota simplicia, sint ipsius So- cietatis.

Hoc loco etiam tractandum, quid sit restituendum ex ceteris delictis in rebus spiritualibus, nimirum ex simonia, item ex beneficiis, vel personatibus Ecclesiasticis, aut malè acquisitis, aut malè possessis: Item ex fructibus beneficiorum, aut malè habitis, aut malè retentis, aut malè consumptis. Item ex horis canonicis, aut non recitatis, aut malè. Sed de singulis istorum dictum à nobis est in *Tractatibus de Simonia, de Beneficiis, & de Horis Canonicis, & de Pensionibus Ecclesiasticis.*

De Restitutione, ex Homicidio faciendā.

CAPVT III.

NOTANDVM est, Homicidium ex natura sua esse peccatum contra iustitiam. Aliquando tamen in homicidio cōtra charitatem dumtaxat peccatum committitur. v. g. in bello iusto Titus miles occidit Caium hostem; ex odio tamen, iniuria, ita, vel vindicta, peccat contra charitatem, non contra iustitiam. Similiter iudex cum secundū leges morte punit malefactorem, ex odio tamen, vel vindicta. Idem contingit, cum vitam alicuius non defendimus, cum tamen tueri possimus: aliquando enim non defendendo peccamus contra iustitiam, aliquando solum contra charitatem, quotiescunque ex officio vitam alicuius tueri tenemur, quod si non facimus, contra iustitiam agimus. Quando vero non tenemur ex officio, tunc omittendo defensionem alterius, solum agimus contra charitatem, ut si diues extreme indigenti non subueniat, & inde pauper fame moriatur. Similiter si quis mortis periculum incurrit, quem ego possem eripere, licet ex officio ad id non tenear. Hac distinctio est maxime notanda propter ea omnia, quæ dicenda sunt de Restitutione ex homicidio faciendā.

Secundo notandum est, in Quinto Præcepto Decalogi esse à nobis tractatum de Homicidio: vnde hoc loco solum est agendum de Restitutione, quæ oritur ex homicidio.

Ante omnia dubitare merito quis potest, Quo pacto homicidium sit peccatum contra iustitiam? Ratio dubitandi est, quia occidere seipsum, est verè, & propriè homicidium, nec tamen videtur esse contra iustitiam. Item in omni peccato iniustitia, cum opere committitur, infertur iniuria alteri, & sit aliquid iniurio Domino: at in homicidio non videntur ista reperiri, quoniam nemo est Dominus suæ vitæ. Solutus ergo Deus habet Dominium vitæ hominum. Cum ergo hominis ad Deum non sit iustitia, consequenter non erit iniustitia. Item Deus communis est Dominus omnium rerum, ergo homicidium non ideo erit iniustitia peccatum, quia occidatur homo contra Dei voluntatem: nam omne peccatum sit contra Dei voluntatem. Item si Dominus occidat seruum suum, non videtur facere contra iustitiam, quia perdit rem, & possessionem suam.

In hac re S. Thomas 2. 2. q. 64. art. 5. apertè docet, homicidium sui ipsius ideo esse contra iustitiam, quia vnusquisque est pars Reipublicæ, & est ei utilis: occidens seipsum facit contra iustitiam Reipublicæ, quia priuat Reipublicam parte, & membro sibi utili.

Dices, Reipublica non habet Dominium vitæ. Respondet, satis esse, vt vita cuiusque sit utilis Reipublicæ, & Reipublica habet ius seipsum tuendi ex opera, industria, & labore suorum ciuium: nam iustitia non semper fundatur in hoc, vt quis habeat Dominium, satis est si habeat ius vendendi, sicut habet vsuarius, vel usufructuarius, vel commodatarius, vel conductor: sicut etiam homo qui habet famulos, non habet eos vt seruos, habet tamen ius vtendi opera, & labore ipsorum, & contra iustitiam faceret, qui famulos auferret.

Secundo obijciens: Si homines vagi viuerent, & Reipublica nulla esset, tunc in homicidio non peccaretur cōtra iustitiam Reipublicæ, & tamen homicidium ex natura sua est

contra iustitiam. Item, si duo tantum homines viuerent, vel vnus, & hic seipsum occideret, homicidium sui ipsius ex natura sua est contra Reipublicam. Item accidere potest, vt is qui occiditur, non sit Reipublicæ utilis, sed potius perniciosus, aut inutilis. Respondetur, S. Thomam esse locutum supposita regnorum, & ciuitatum constitutione, & diuisione, sicut supposita rerum temporalium diuisione, & propria occupatione, contra iustitiam peccatur, cum res auferatur alteri, quod si res esset communes, & nulli propria, non sic peccaretur contra iustitiam. Sic etiam facta regnorum & ciuitatum diuisione, homicidium hominis est contra iustitiam Reipublicæ, quod si nulla esset Reipublica, non peccaretur contra eam. Item S. Thomas loquitur de homicidio, quo interficitur ciuis Reipublicæ utilis: nam si utilis non esset Reipublicæ, bonum non læderetur: nisi dicas, tunc etiam agi contra Reipublicam, quoniam priuatur parte, & eius suo; sicut si alicui abscideres partem corporis sibi inutilem.

Quidquid sit de hac re, sunt qui dicant, nihilominus homicidium esse contra iustitiam, quia præter iniustitiam Reipublicæ, quam modo habet posita rerum publicarum diuisione, & communi ciuium commodo, habet ex natura sua aliam iniustitiam annexam, nimirum contra Dei voluntatem; Deus enim habet Dominium vitæ cuiusque, vnde homicidium sui ipsius est iniustitia, quia fit iniurio Domino, id est, iniurio Deo.

Dices: Omne peccatum sit contra Dei voluntatem: Respondent, aliud esse de alijs peccatis, quia sunt contra voluntatem Dei, tanquam contra voluntatem legislatoris communis, ac supremi Principis, & Domini: sed non sunt contra voluntatem proximi, & immediati Domini: vt cum quis per fornicationem corpore suo abutitur, vel prodigè dissipat bona sua. Vnde illud peccatum erit contra iustitiam in alijs rebus, quod fit iniurio proprio, & immediato Domino; vt furtum, rapina; hæc enim non dicuntur esse contra iustitiam, quia hanc contra Dei voluntatem, sed quia sunt contra voluntatem eius, qui proprius, & immediatus rei Dominus est: quia vero Deus est proprius, & immediatus Dominus vitæ hominū, ideo homicidium etiam sui ipsius est contra iustitiam, quia sit contra voluntatem proprii, & immediati Domini. Sic etiam si herus occidat seruum suum, facit contra iustitiam: nam licet habeat Dominium in operas, industrias, & laborem serui, non tamen in vitam eius.

Secundo obijciens: Hominis ad Deum non est iustitia, quia Deo pro bonis ab eo acceptis nihil æquale reddere possumus, & quia nihil Deo præstare possumus, quod non sit ipsius: immò vt ei retribuamus, prius ipse tribuit nobis; ergo consequenter nō potest esse iustitia hominis ad Deum, nihil enim Deo auferre possumus. Respondent, satis esse vt homicidium sui ipsius dicatur esse contra iustitiam, si sit peccatum factum contra Dei voluntatem, qui solus habet vitæ hominis Dominium: nam verè occidens seipsum, vitam sibi adimit contra veri Domini voluntatem. Deinde colligunt, homicidium alterius esse contra iustitiam, ex triplici capite. Primo, quia Reipublica priuatur membro, & parte sibi utili. Secundo, quia homini vita adimitur, qua nihil carius est, cuius homo habebat vsum, & fructum, & custodiam. Terrio, quia vita auferatur contra voluntatem Dei, qui est verus Dominus vitæ hominis. Sed quomodo homicidium sit peccatum contra iustitiam, & homicidium sui ipsius, quod peccatum sit, diximus in Quinto Præcepto Decalogi.

Secundo queritur, Quid debeat restituere, qui occidit aliquem iniuste? De hac re agit Sotus lib. 4. de Iustitia q. 6. art. 3. ad 3. & Cotar. lib. 2. var. resol. num. 7. Gabr. in 4. Dist. 15. Maior eadem Dist. quæst. 19. Ledelma in 4. par. 2. q. 18. art. 2. Siluest. in verò. Restitutio. 3. num. 2. Nauar. cap. 15. num. 22. & seqq.

Conuenit inter omnes, homicidam iniustum esse obligatum ad restituendum. Primo, impenas factas in cura-